

31ste zondag door jaar C

Lc. 19, 1-10

Een van de moeilijkste dingen, zo niet hét moeilijkste, om in het leven mee om te gaan, is het menselijk falen. En dan denk ik niet alleen aan oorlog, armoede en misdaad, maar ook aan het tekort schieten van instituties, waaronder de kerk, aan het falen van mensen die ons eigenlijk dierbaar zijn, en vooral aan ons eigen falen, ons eigen tekort.

Wanneer we tekort schieten, doemen er drie problemen op. In de eerste plaats de moeite die we hebben om onze fouten te erkennen; ten tweede om er iets aan proberen te doen, om om te keren, en ten derde onze schuldgevoelens die zo verlamvend kunnen werken. We kunnen ons dan troosten met de gedachte dat we toch ook veel goeds doen, en meestal is dat gelukkig ook zo, maar soms blijft er toch iets knagen. Hoe gaan we daarmee om?

In de eerste lezing, uit het boek wijsheid, lezen we: “Gij let niet op de zonden der mensen, opdat ze tot inkeer komen”. Een troostrijke zin, want velen van ons hebben vroeger geleerd dat God alles ziet, vooral onze fouten. Maar hier staat: God let NIET op onze zonden! Hij houdt immers van al wat bestaat, anders had Hij het niet geschapen. Hij pint ons dus niet vast op onze fouten.

Toch staat er ook, dat Hij straft, zij het dan met mate. Niet om mensen vast te zetten, maar om ons te waarschuwen, om ons te bewegen een nieuwe weg in te slaan. Wij houden niet van dat beeld van een straffende God, zelfs niet als die straf matig is. Maar misschien zouden we dat knagende schuldgevoel waarover ik sprak “een straf van God” kunnen noemen. Maar die straf dient dan juist niet om in die schuldgevoelens vast te blijven zitten, maar om die gevoelens om te zetten in ander gedrag, een andere levenshouding, maar dan wel vanuit het vertrouwen dat God onvoorwaardelijk van ons houdt.

Deze liefde komt op een prachtige manier tot uiting in het evangelieverhaal over Zacheüs.

De naam Zacheüs is afgeleid van een woord dat zuiverheid, helderheid betekent. Maar Zacheüs leeft er niet naar. Integendeel, hij is een inhalige belastinginner, een collaborateur met de Romeinen, een gewetenloze zakkenvuller, zouden we tegenwoordig zeggen. Gewetenloos? Blijkbaar toch niet helemaal. Er knaagt iets in zijn binnenste. Hij heeft een mooie machtspositie en zwemt in het geld, maar ergens voelt hij aan dat hij daardoor toch niet gelukkig is. Hij verlangt er ergens toch naar om te zien of het ook anders kan. Daarom wil hij Jezus zien, die Jezus die hij van horen zeggen vast wel kende.

En Jezus ziet hem! Jezus heeft een scherp oog voor mensen die dwalende, die zoekende zijn. Jezus ziet achter deze geldwolf een mens, een mens die althans in

potentie ook een zuiver en eerlijk mens kan zijn, zoals zijn naam immers al aangeeft. Daarom wil Jezus bij hem te gast zijn. Zonder voorwaarden vooraf! En misschien gaan bij Zacheüs juist wel dáárdoor, doordat Jezus geen voorwaarden stelt, de ogen open. Als Jezus eerst met allerlei voorwaarden en eisen was gekomen, b.v. om afgeperst geld terug te betalen, had Zacheüs waarschijnlijk de hakken in het zand gezet en was hij voortgegaan op zijn oude, doodlopende weg. Maar Jezus aanvaardt Zacheüs al vóórdát deze zich bekeert. En juist daardoor kon Zacheüs zijn knagende schuldgevoel van zich afgooien en zicht krijgen op een nieuwe weg.

We mogen Jezus hier zien als beeld van de kerk. Beeld van een kerk die openstaat voor mensen, juist en vooral voor mensen die de weg kwijt zijn. Een kerk waar zondaars (en wie is dat niet?) zich thuis kunnen voelen.

Maar ook Zacheüs kunnen we beeld van de kerk noemen. Beeld van een kerk die in sommige opzichten misschien nog teveel vastzit in machtsstructuren, wetten en regels, maar waarin Jezus toch wil wonen. Hij is immers gekomen om te redden wat verloren loopt. En dat geldt niet alleen voor individuen, maar ook voor instituten. Daarom mogen we blij zijn dat we een kerk hebben, ook al is het geen perfecte kerk, waar we mogen samenkomen om onze hoop levend te houden, ons geloof te belijden en te vieren dat God onvoorwaardelijk in ons huis, in ons hart wil wonen. Amen.

Jan van de Laar, pastor